Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
C serija

C/2025/3473

2025 7 16

Europos regionų komiteto rezoliucija dėl kitos DFP

DTT 46 straipsnio 3 dalis

(C/2025/3473)

EUROPOS REGIONŲ KOMITETAS (RK)

ES ilgalaikis biudžetas kryžkelėje

1. palankiai vertina Europos Komisijos ketinimą turėti tikslingesnį, labiau politika grindžiamą, paprastesnį ir lankstesnį biudžetą, kuris darytų didesnį poveikį, kaip nurodyta komunikate „Rengiantis kitai daugiametei finansinei programai (DFP)“, taip pat tai, kad pradėtos ES masto viešos konsultacijos;

2. atkreipia dėmesį į tai, kad daugelyje naujausių pranešimų (E. Letta, M. Draghi, S. Niinistö) pabrėžiama, kad ES patiria **didžiulį investicijų trūkumą įgyvendindama didėjančius užmojus** – nuo civilinio atsparumo ir atsparumo klimato kaitai, saugumo, gynybos ir karinės parengties ir (arba) pasirengimo atkurti konkurencingumą ir įgyvendinti žaliuosius ir skaitmeninius tikslus; pabrėžia, kad regionai ir miestai supranta, jog jiems tenka lemiamas vaidmuo įgyvendinant konkurencingos ES politikos tikslus;

3. griežtai laikosi pozicijos, kad nauji prioritetai turi reikšti naują finansavimą, nes sanglaudos politikos poreikiai, kurie finansuojami pagal dabartines Europos programas, niekur nedingo ir jiems reikia teikti pirmenybę; todėl primygtinai ragina **ES apsirūpinti pakankamais finansiniais ištekliais**, kad sudėtingomis geopolitinėmis aplinkybėmis būtų pasiekti itin svarbūs nauji tikslai, nekeliant pavojaus ilgalaikiams prioritetams ir Sutarties tikslams;

4. mano, kad ES biudžetas turėtų būti vis labiau finansuojamas iš **naujų finansavimo šaltinių, nurodytų Veiksmų gairėse dėl naujų nuosavų išteklių** ([1]); ragina Tarybą nedelsiant pasiekti susitarimą dėl Komisijos pateikto pasiūlymų rinkinio;

5. ragina dėti ypatingas papildomas pastangas siekiant pakoreguoti viešąsias išlaidas ES. Europiečiai turi aiškiai matyti, kad jų ištekliai valdomi kuo veiksmingiau ir kad ES institucijos yra ryžtingos ir veiksmingos. Todėl prieš atvirai diskutuojant apie naujus papildomus išteklius pajamoms padidinti, institucijos turi parodyti, kad yra taupios;

DFP po 2027 m., parengta kartu su vietos ir regionų valdžios institucijomis kaip strateginiais partneriais

6. pabrėžia, kad DFP po 2027 m. turi atspindėti **aktyvaus subsidiarumo** principą **ir joje turi būti atsižvelgiama į geresnę teisėkūrą**; mano, kad ji gali tapti **naujos pasitikėjimo kultūros** išraiška, kai vietos ir regionų valdžios institucijos laikomos patikimais ir nepakeičiamais partneriais įgyvendinant ES strateginę darbotvarkę, nes turi išskirtinį supratimą apie vietos investicijų poreikius;

7. todėl pasisako prieš bet kokią tiesioginę ar netiesioginę centralizavimo priemonę sanglaudos politikoje ir yra pasirengęs išnagrinėti visas teisines priemones, ypač pagal Protokolą Nr. 2 dėl subsidiarumo ir proporcingumo principų taikymo ir SESV 263 straipsnį, kad būtų užkirstas kelias bet kokiam bandymui imtis tokių veiksmų; ragina po 2027 m. nustatyti daugiau teisinių garantijų siekiant užtikrinti didesnę decentralizaciją ir visapusišką vietos ir regionų valdžios institucijų dalyvavimą sprendimų priėmimo procesuose; atsižvelgdamas į tai, pritaria Komisijos viešam įsipareigojimui, kad ES prioritetai turi būti nustatomi ir įgyvendinami kartu su valstybėmis narėmis ir regionais, formuojančiais investicijas vietoje; dėl šio bendro nacionalinio plano visų pirma turi derėtis Komisija, valstybė narė ir regionas. Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės įgyvendinimo patirtis rodo, kad planavimas centriniu lygmeniu padidina planavimo nelankstumą, tokiu lygmeniu nustatomi regionų poreikių neatitinkantys tikslai ir negalima perkelti išteklių iš nepasiteisinusių veiksmų krypčių į sėkmingas;

([1]) Europos Parlamento, Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Komisijos tarpinstitucinis susitarimas dėl biudžetinės drausmės, bendradarbiavimo biudžeto klausimais ir patikimo finansų valdymo, taip pat dėl naujų nuosavų išteklių, įskaitant veiksmų gaires dėl naujų nuosavų išteklių nustatymo Europos Parlamento, Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Komisijos Tarpinstitucinis Susitarimas 2020 m. gruodžio 16 d. dėl biudžetinės drausmės, bendradarbiavimo biudžeto klausimais ir patikimo finansų valdymo, taip pat dėl naujų nuosavų išteklių, įskaitant veiksmų gaires dėl naujų nuosavų išteklių nustatymo, (OL L 433 I, 2020 12 22, p. 282020 12 22).

8. pabrėžia, kad norint **visapusiškai ir tinkamai taikyti partnerystės principą**, jis turi būti įgyvendinamas vienu metu trimis aspektais: horizontaliai (įtraukiant visus atitinkamus programos partnerius, įskaitant pilietinę visuomenę ir socialinius bei ekonominius subjektus), vertikaliai (įgyvendinant tikrą daugiapakopį valdymą ir užtikrinant aktyvų visų valdymo lygmenų, ypač vietos ir regionų valdžios institucijų, dalyvavimą) ir teritoriniu požiūriu (užtikrinant nuoseklų visų toje pačioje geografinėje teritorijoje vykdomų ES programų koordinavimą ir sinergiją, vengiant izoliuotumo ir stiprinant integruotą teritorinį vystymąsi);

9. yra susirūpinęs dėl to, kad naudojantis konkurencingumo koordinavimo priemone arba Europos semestro procesu **kaip valdymo mechanizmais ES prioritetams susieti su ES biudžetu**, gali būti skatinama tolesnė centralizacija ir subnacionalinių valdžios institucijų marginalizacija, o tai pakenktų vietos atsakomybei, taigi ir įgyvendinimo kokybei; pakartoja savo ankstesnėse nuomonėse išsakytą pasiūlymą parengti elgesio kodeksą, pagal kurį vietos ir regionų valdžios institucijos būtų įtrauktos į Europos semestrą. Įtraukus vietos ir regionų valdžios institucijas, Europos semestras turėtų tapti skaidresnis, įtraukesnis ir demokratiškesnis;

10. dar kartą patvirtina savo poziciją, kad ankstesnėse RK nuomonėse apibrėžtas ([2]) **Europos partnerystės paktas** turėtų būti privaloma strateginė priemonė siekiant užtikrinti veiksmingą partnerystės principo taikymą ir sukurti ES politikos ir ES finansinių veiksmų sinergiją;

11. prašo **Komisijos aiškiai pripažinti ir kitoje DFP stiprinti vietos ir regionų valdžios institucijų**, kurios yra kur kas daugiau nei tik suinteresuotosios šalys ar ES lėšų gavėjos, ypatumus, taip pat pripažinti Europos teritorinį bendradarbiavimą kaip prioritetą ir Europos pridėtinės vertės koncepciją ([3]), nes to nepadarius, joms trukdoma veiksmingai prisidėti prie ES tikslų įgyvendinimo; ypač nepalankioje geografinėje ir ekonominėje padėtyje esantiems ir demografinio nuosmukio regionams labai dažnai trūksta išteklių ir (arba) administracinių gebėjimų šiems tikslams įgyvendinti;

12. mano, kad kompetentingos vietos ir regionų valdžios institucijos turi būti aiškiai pripažintos Finansiniame reglamente ir sistemingai dalyvauti programuojant, įgyvendinant ir stebint visus ES fondus, turinčius teritorinį aspektą, įskaitant fondus, kuriems taikomas tiesioginis valdymas ([4]);

13. primygtinai pabrėžia, kad pagrindinis klausimas **tebėra įvairių į DFP įtrauktų daugiamečių finansinių programų kūrimo ir įgyvendinimo mechanizmai**; mano, kad visų valdymo formų programų skaičius neturėtų būti iš anksto dirbtinai nustatomas, o turėtų būti sudaromas atsižvelgiant į atitinkamas politines aplinkybes ir optimalų teritorinį lygmenį, kartu vengiant programų ir biudžeto iniciatyvų gausos;

14. pritaria, kad **reikia konsoliduoti programas, jei tai veiksmingai** sumažina dubliavimąsi ir prisideda prie tikro supaprastinimo, be kita ko, kiek tai susiję su ataskaitų teikimo reikalavimais, atsižvelgiant į paramos gavėjų poreikius ir pajėgumus;

15. mano, kad kita DFP turėtų dar labiau palengvinti **daugiamečių programų derinimą, koordinavimą ir papildomumą, taip pat regioninės, nacionalinės ir ES politikos bei finansavimo šaltinių sąveiką**, siekiant padidinti bendrą ES finansinės paramos poveikį ir nuoseklumą;

16. pabrėžia, kad DFP neturi būti remiami projektai ar priemonės, prieštaraujantys Sąjungos klimato ir aplinkos tikslams arba jos ilgalaikiams politiniams tikslams, pavyzdžiui, poveikio klimatui neutralumui iki 2050 m., ir ragina nustatyti patikimas apsaugos priemones, kad būtų užtikrintas visų finansavimo priemonių suderinamumas;

([2]) COTER-VII/030, „Sanglaudos politikos ateitis po 2027 m.“, pranešėjai Emil Boc (RO / EPP) ir Vasco Alves Cordeiro (PT / PES), priimta 2023 m. lapkričio 29 d., (OL C, C/2024/1041, 2024 2 9, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/1041/oj), ir COTER-VII/41, „ES biudžetas ir teritorinė politika: pasiūlymai dėl naujos struktūros ir įgyvendinimo mechanizmų DFP po 2027 m.“, pranešėja Marie-Antoinette Maupertuis (FR / EA), priimta 2024 m. lapkričio 19 d. plenarinėje sesijoje (OL C, C/2025/279, 2025 1 24, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/279/oj).

([3]) Žr. nuomonės COTER-VII/040 52 punktą (OL C, C/2025/285, 2025 1 24, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/285/oj).

([4]) COTER-VII/41, „ES biudžetas ir teritorinė politika: pasiūlymai dėl naujos struktūros ir įgyvendinimo mechanizmų DFP po 2027 m.“, pranešėja Marie-Antoinette Maupertuis (FR / EA), priimta 2024 m. lapkričio 19 d. plenarinėje sesijoje (OL C, C/2025/279, 2025 1 24, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/279/oj).

17. mano, kad fondų taisyklių suderinimas pagal **bendrą sistemą, neatsižvelgiant į fondų skaičių, gali būti naudingas, su sąlyga, kad suderinimas nepakenktų būsimos sanglaudos politikos daugiapakopiam valdymui**;

18. atkreipia dėmesį į tai, kad, siekiant **kitoje DFP įgyvendinti labiau išplėtotą, į rezultatus orientuotą požiūrį**, reikia tvirto, įrodymais pagrįsto ir į poveikį orientuoto politinių sprendimų priėmimo, kartu geriau rinkti, analizuoti ir vertinti duomenis Europos, nacionaliniu ir regioniniu lygmenimis, užtikrinant, kad teritorinė įvairovė atsispindėtų investicijų tiksluose ir vertinimo rodikliuose, taip pat į programavimą įtraukti strateginį prognozavimą ir dinamiškų vietos poreikiais grindžiamų inovacijų ekosistemų skatinimą; pabrėžia, kad vietos ir regionų valdžios institucijos neturi būti laikomos atsakingomis už nacionalinių tikslų nepasiekimą, ypač tais atvejais, kai jos neturi reikiamos kompetencijos, išteklių ar sprendimų priėmimo įgaliojimų, kad galėtų daryti įtaką rezultatams;

19. įspėja, kad negalima laikytis požiūrio, pagal kurį pagrindinis tikslas būtų **paspartinti ES biudžeto finansinį vykdymą**; apgailestauja, kad pagal 2021–2027 m. DFP labai padaugėjo centralizuotai valdomų daugiamečių finansinių programų, kurioms būdinga teritorijų atžvilgiu trumparegiška politika; pabrėžia, kad baigiantis programavimo laikotarpiams nėra reikšmingų biudžeto vykdymo skirtumų tarp pasidalijamojo valdymo ir tiesioginio valdymo fondų lėšų, išskyrus tai, kad pirmuoju atveju taikomi skirtingi biudžeto vykdymo terminai;

20. mano, kad kitoje DFP turėtų būti įvertintos ir nustatytos tinkamos **priemonės ir paskatos privačiam kapitalui pritraukti, viešojo ir privačiojo sektorių partnerystei plėtoti ir viešojo bei privačiojo sektorių bendradarbiavimui skatinti, kad ES lėšos būtų panaudotos politikos tikslams pasiekti**; ragina Komisiją pateikti išsamų iki šiol įgyvendintų įvairių rūšių mišrių mechanizmų įvertinimą, ypač atsižvelgiant į jų prieinamumą ir poveikį visų rūšių vietos ir regionų valdžios institucijoms;

Nauja DFP, pagrįsta kompleksiniais principais, kuriais atsižvelgiama į realijas vietoje

21. palankiai vertina tai, kad pagal dabartinę 2021–2027 m. DFP **į visus fondus įtraukti kompleksiniai principai** (klimato, biologinės įvairovės, lyčių lygybės, darnaus vystymosi tikslų), tačiau mano, kad šių principų poveikio įvairioms geografinėms sritims vertinimą galima dar patobulinti; ragina ir toliau laikytis reikšmingos žalos nedarymo principo ir numatyti aiškias priemones, kuriomis būtų galima nustatyti ir užkirsti kelią ekologinio manipuliavimo praktikai įgyvendinant ES finansavimo programas;

22. primena, kad pagal ES sutarties 3 straipsnį „ekonominė, socialinė ir teritorinė sanglauda“ yra vienas iš pagrindinių ES tikslų; pabrėžia, kad nors Komisija viešose diskusijose pateikė principą **„nekenkti sanglaudai“**, ji iki šiol jo neįgyvendino; ragina Komisiją rengiant ir įgyvendinant daugiametes finansavimo programas po 2027 m. sistemingai taikyti teritorinio poveikio vertinimus ir integruoti kompleksinius principus, pavyzdžiui, lyčių aspektą ir nediskriminavimo principą, ir užtikrinti tinkamumą kaimo vietovėms;

23. pritaria Komisijos nuomonei, kad nė vienas euras neturėtų būti išleistas veiklai, kuria neužtikrinamas **teisinės valstybės principas arba ES finansinių interesų apsauga**; primygtinai reikalauja, kad būtų griežtai įgyvendinamas reglamentas dėl bendro Sąjungos biudžeto apsaugos sąlygų režimo [(ES,Euratomas)Reglamentas 2020/2092 ([5])], ypač jo 5 straipsnio 2 dalies nuostatos, pagal kurias reikalaujama, kad valstybių narių valdžios institucijos ir toliau įgyvendintų programas, kurioms turi įtakos ES finansavimo sustabdymas, taip apsaugant galutinius naudos gavėjus regionų ir vietos lygmeniu; šiuo požiūriu pabrėžia, kad teisinės valstybės principų apsauga ir ES finansinių interesų apsauga iš tiesų yra dvi tos pačios monetos pusės, todėl kuo aukštesni demokratijos standartai valstybėse narėse, tuo didesnės garantijos, kad ES finansiniai interesai bus apsaugoti;

DFP po 2027 m. lankstumas

24. pritaria Komisijos bendram vertinimui, kad **ES biudžetas turi būti lankstesnis, kad būtų galima** greičiau **reaguoti** į nenumatytus įvykius ir kintančius politinius prioritetus; pabrėžia, kad didesnis lankstumas turi būti derinamas su skaidrumu, atskaitomybe ir vietos ir regionų valdžios institucijų dalyvavimu ankstyvame etape siekiant užtikrinti, kad atsakas išliktų subalansuotas teritoriniu požiūriu;

([5]) 2020 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2020/2092 dėl bendro Sąjungos biudžeto apsaugos sąlygų režimo (OL L 433 I, 2020 12 22, p. 1).

25. sutinka, kad dabartiniai sukurti lankstumo mechanizmai turi būti peržiūrėti tiek paties DFP reglamento lygmeniu, tiek kiekvienos daugiametės programos lygmeniu (kai tinkama);

26. todėl siūlo į DFP reglamentą nuo pat pradžių įtraukti **didesnį neatidėliotinos pagalbos fondą ir padidintą bendrą lankstumo rezervo paketą**, kad būtų galima reaguoti į nenumatytus sukrėtimus ir kylančius iššūkius; šiuo požiūriu pabrėžia, kad sanglaudos politika ir toliau turi būti orientuota į ilgalaikius vystymosi tikslus ir neturi būti naudojama kaip krizių valdymo priemonė;

27. pabrėžia, kad reaguojant į nenumatytus sukrėtimus ir kylančius iššūkius reikėtų vengti priklausomybės nuo **esamų politikos krypčių ir fondų, pavyzdžiui, sanglaudos ir žemės ūkio, kaip koregavimo kintamojo, kaip yra šiuo metu** – tai trukdo siekti Sutartyje nustatytų tikslų ir užtikrinti reguliavimo stabilumą, o tai savo ruožtu kenkia vadovaujančiosioms institucijoms ir paramos gavėjams;

28. sutinka, kad, atsižvelgiant į geopolitines aplinkybes, reikia rasti naują **DFP lankstumo ir stabilumo** pusiausvyrą; yra atviras novatoriškiems sprendimams, jei tik bus išsaugotos programos, kuriomis remiamos ilgalaikės investicijos ir tikslai, o ne nuolat keičiami teisės aktai ir keičiama paskirtis;

Tvarios ateities kūrimas kartu: sanglauda konkurencingai ir įtraukiai Europai ([6])

29. ragina, kad daugiametėje finansinėje programoje po 2027 m. **sanglaudos politika išliktų vienu iš pagrindinių ES augimo modelio ramsčių** ir pagrindine ilgalaike decentralizuota investicijų politika visiems regionams, skiriant daugiau asignavimų realiąja verte nei pagal dabartinę DFP; pabrėžia, kad jos prioritetai visada buvo derinami su bendrais ES prioritetais; pakartoja savo ankstesnes rekomendacijas dėl visapusiškos sanglaudos politikos reformos, kad būtų sustiprintas jos į ateitį orientuotas vaidmuo nekeliant klausimų dėl jos pagrindinių principų; pabrėžia, kad sanglaudos politikos įgyvendinimui jau taikoma labai sudėtinga veiksmingumo sistema, ir mano, kad veiklos rezultatais grindžiamą požiūrį, kuriuo siekiama skatinti visuomenės inovacijas ir tvarią pažangą, galima dar labiau sustiprinti, kad ši politika taptų dar aktualesnė, veiksmingesnė ir paveikesnė, derinant jos teritorinį aspektą su didesniu dėmesiu rezultatams ([7]);

30. atkreipia dėmesį į tai, kad kiti svarbūs pasaulio veikėjai neseniai ėmėsi **plataus masto vietos poreikiais grindžiamos politikos, kad sustiprintų savo pramonės šakas**; mano, kad Komisija turėtų remtis pastarojo meto EBPO iniciatyvomis, pavyzdžiui, *Konkrečioms vietovėms pritaikyta politika ateičiai* ir *EBPO Tarybos rekomendacija dėl veiksmingų viešųjų investicijų įvairiais valdžios lygmenimis* ([8]), kad parengtų ES gaires dėl viešųjų investicijų visais valdžios lygmenimis, užtikrintų veiksmingą decentralizaciją ir nustatytų veiksmingo vietos poreikiais grindžiamo ir ateities iššūkiams pritaikyto finansavimo gaires;

31. mano, kad DFP ir bendros politikos finansavimo priemones būtina sutelkti į tas sritis, kuriose galima sukurti didelę Europos pridėtinę vertę; pabrėžia, kad šiuo požiūriu tarpvalstybinio, tarptautinio ir tarpregioninio bendradarbiavimo programos yra ypač svarbios kuriant Europos pridėtinę vertę;

32. pabrėžia, kad reikia dėti daugiau pastangų, kad būtų plėtojamos vietos poreikiais grindžiamos mokslinių tyrimų ir inovacijų ekosistemos, siekiant remti inovacijų skirtumų šalinimą ir panaikinti inovacijų atotrūkį tiek Europoje, tiek tarp ES ir JAV, tiek su Kinija ir kitais besiformuojančios rinkos ekonomikos regionais; pabrėžia, kad reikia diferencijuoto požiūrio, pagrįsto kiekvieno regiono poreikiais, remiant kompetenciją ir struktūrinę paramą; pabrėžia, kad svarbu išlaikyti pasiteisinusią konkurencinę procedūrą, grindžiamą kompetencijos principu ES mokslinių tyrimų finansavimo srityje; pabrėžia, kad iš ilgalaikio ES biudžeto reikia investuoti į pažangias programas, kuriomis siekiama remti klestinčios vietos ir regionų ekonomikos, grindžiamos tarpregioninėmis pramonės vertės grandinėmis ir sustiprintos regioninėmis inovacijų ekosistemomis, kūrimą; šiuo atžvilgiu pažymi, kad pažangiosios specializacijos strategijos (S3/S4) yra galingas regioninių ir vietos inovacijų ekosistemų kompetencijos veiksnys ir kad strateginiu paramos mokslinių tyrimų ir inovacijų (MTI) programavimu Europoje turi būti sukurtos veiksmingesnės sąsajos su šiomis strategijomis; atkreipia dėmesį į tai, kad reikia tikslingos paramos, kad būtų užtikrintas pagrindinių didelio poveikio technologijų, pavyzdžiui, švarių technologijų produktų ir naujoviškų medžiagų žiedinėje ekonomikoje, didinimas rinkoje ir įsisavinimas;

([6]) Aukšto lygio grupės dėl sanglaudos politikos ateities ataskaita, https://op.europa.eu/lt/publication-detail/-/publication/c6e97287-cee3-11ee-b9d9-01aa75ed71a1.

([7]) COTER-VII/40, „Atnaujinta sanglaudos politika po 2027 m., nė vieno nepaliekant nuošalyje“, pranešėjai Emil Boc (RO / EPP) ir Vasco Alves Cordeiro (PT / PES), priimta 2024 m. lapkričio 20 d..

([8]) https://legalinstruments.oecd.org/en/instruments/OECD-LEGAL-0402.

33. primena, kad ir toliau reikia tvirtų ir plataus užmojo ES priemonių, įskaitant Socialinį klimato fondą, programą LIFE ir pasirengimo narystei pagalbos programas, kurios būtų į ateitį orientuotos DFP dalis, kad iki 2050 m. būtų toliau siekiama poveikio klimatui neutralumo, kartu užtikrinant, kad visi piliečiai, įmonės ir teritorijos gautų tinkamą paramą pereinamuoju laikotarpiu;

34. be to, pabrėžia esminį MTI vaidmenį didinant Europos konkurencingumą, kaip nuolat rodo daugiau kaip keturis dešimtmečius vykdomos mokslinių tyrimų ir inovacijų bendrosios programos; **ragina pagal 10-ąją bendrąją programą parengti atskirą programą, pagal kurią būtų skiriamas didesnis biudžetas ir parama regioninėms ekosistemoms**, pirmenybę teikiant Europos mokslinių tyrimų erdvės (EMTE) užbaigimui toliau plėtojant EMTE centrus, užtikrinant laisvą tyrėjų judėjimą ir struktūruotą vietos ir regionų valdžios institucijų dalyvavimą EMTE valdyme, visų pirma pasitelkiant EMTE forumą; pritaria tam, kad būtų skatinamos inovacijos ir tarpvalstybinis bendradarbiavimas, laikantis pažangiosios specializacijos (S3) principo ir jos sinergijos su kitais ES fondais;

35. pritaria Europos Parlamento raginimui ([9]) iš esmės pagerinti ES misijų, pavyzdžiui, tokių kaip Neutralaus poveikio klimatui ir pažangiųjų miestų misija, rengimą ir vykdymą; pažymi, kad pagal dabartinį metodą nepakankamai dėmesio skiriama proveržio ir pagal principą „iš apačios į viršų“ siūlomoms idėjoms ir kad ES misijos turi būti perorientuotos taip, kad skatintų kūrybiškumą, eksperimentavimą ir naujus mokslinius tyrimus, kuriais būtų tiesiogiai sprendžiami aktualūs visuomenės uždaviniai; pabrėžia, kad aktyvus vietos ir regionų valdžios institucijų dalyvavimas yra labai svarbus misijų sėkmei, atsižvelgiant į šių institucijų vaidmenį įgyvendinant teritorinius sprendimus ir įtraukiant vietos suinteresuotuosius subjektus; pažymi, kad reikia sutelkti dėmesį į praktinius ir išmatuojamus rezultatus, nes šios iniciatyvos gali paskatinti sisteminę pertvarką ir kartu stiprinti ES konkurencingumą pasaulyje;

36. atsižvelgdamas į Europos konkurencingumo fondo, kuris yra esminis kito ES biudžeto elementas, sukūrimą, ragina įtraukti regionus į šio fondo kūrimą ir valdymą, atsižvelgiant į tai, kad regionų valdžios institucijos yra tikros projektų globėjos ir turi didelių gebėjimų sutelkti ir kurti pridėtinę vertę;

37. pabrėžia, kad visose ES teritorijose vyksta **trejopa pertvarka** (žalioji, skaitmeninė ir demografinė); mano, kad kita DFP turi būti grindžiama **integruota ir holistine teisingos pertvarkos strategija**, pritaikyta prie kiekvienos teritorijos poreikių ir konkrečių aplinkybių, ir jai turi būti skiriama pakankamai lėšų; pabrėžia asimetrišką šios trejopos pertvarkos poveikį subnacionaliniu lygmeniu ir ragina teikti specialiai pritaikytą ir papildomą paramą, ypač tiems regionams ir miestams, kurie yra priklausomi nuo daug energijos suvartojančių pramonės sektorių, pavyzdžiui, automobilių sektoriaus, ir kituose regionuose, kuriems tenka spręsti sunkius pereinamojo laikotarpio uždavinius; pabrėžia, kad vietos ir regionų valdžios institucijoms reikia skirti pakankamai išteklių, kad jos galėtų įgyvendinti pertvarką vietoje;

38. yra įsitikinęs, kad ES biudžetas gali suteikti pridėtinės vertės siekiant išnaudoti visą perėjimo prie švarios energijos potencialą, taip pat duoti naudos darbo rinkai, sprendžiant tokius klausimus **kaip įgūdžių ugdymas (tikslinis perkvalifikavimas ir kvalifikacijos kėlimas), mokymasis visą gyvenimą ir aukštos kokybės darbo vietos**; pabrėžia, kad keletas ES regionų susiduria su **demografiniais iššūkiais**, pavyzdžiui, darbo jėgos senėjimu, protų nutekėjimu ir gyventojų skaičiaus mažėjimu, ir remia į E. Letta pranešimą įtrauktą pasiūlymą suteikti **„laisvę pasilikti“**, kad būtų skatinamos didesnės investicijos į viešąsias paslaugas, siekiant palaikyti visų gerovę; taip pat pabrėžia, kad sprendžiant šias problemas pasienio regionuose tvirtos tarpvalstybinio bendradarbiavimo programos turi nepakeičiamą vertę;

39. prašo, kad Europos Komisija pripažintų **bendros žemės ūkio politikos (BŽŪP)** nacionalinių planų trūkumus, dėl kurių mažiau dėmesio skiriama regionams, mažiau prisitaikoma prie teritorinių skirtumų ir ne taip lanksčiai reaguojama į nenumatytas krizes ir įvykius; tvirtai pasisako už decentralizuotą ir tvarią BŽŪP po 2027 m., orientuotą į ūkininkus ir grindžiamą regioninėmis aprūpinimo maistu saugumo ir kaimo plėtros strategijomis, pagal kurias numatytos veiksmingos ekologijos ir socialinės sąlygos, kartu sudarant galimybes visiems gamintojams gauti teisingą atlygį už savo darbą; ragina išsaugoti BŽŪP pirmojo ir antrojo ramsčių ryšį, kad būtų išlaikytas bendras nuoseklumas;

40. dar kartą patvirtina, kad daugiapakopio valdymo ir partnerystės principų reikėtų laikytis ir vykdant veiksmus, susijusius su **prieglobsčiu, migracija, integracija ir vidaus saugumu**; mano, kad reikėtų padidinti išteklius ES išorės sienų ir pasienio regionų saugumui didinti, ir ragina suteikti svarbesnį vaidmenį vietos ir regionų valdžios institucijoms **Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fonde (PMIF)**, kuris turėtų būti skirtas su migracija susijusiems pažeidžiamumo

([9]) 2025 m. kovo 11 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl programos „Europos horizontas“ įgyvendinimo vertinimo atsižvelgiant į jos tarpinį vertinimą ir rekomendacijas dėl 10-osios bendrosios mokslinių tyrimų programos (2024/2109(INI)).

iššūkiams spręsti ir remti trečiųjų šalių piliečių integravimą veiksmingas, vietos poreikius atitinkančias pastangas, be kita ko, prireikus, reagavimo į krizes veiksmus; prašo konsultuotis su vietos ir regionų valdžios institucijomis nustatant teminės priemonės prioritetus ir veiksmus, ypač tuos, kuriuos valdo Europos Komisija, numatant paramą vietos ir regionų valdžios institucijoms integruojant trečiųjų šalių piliečius;

41. pabrėžia, kad itin svarbi ES finansinė parama **šalių kandidačių ir potencialių šalių kandidačių vietos ir regionų valdžios institucijoms** siekiant gerinti jų administracinius gebėjimus ir apskritai priemonės, kuriomis remiamas **decentralizuotas bendradarbiavimas** ES išorės veiksmų srityje;

42. prašo sanglaudos politiką, kaip neatsiejamą DFP dalį, tvirtai grįsti teritoriniu, daugiapakopiu valdymu, grindžiamu pasidalijamojo valdymo ir partnerystės principais; remia Komisijos pastangas stiprinti regionų dalyvavimą įgyvendinant nacionalinius ir regioninius partnerystės planus, tačiau mes turime pasimokyti iš trūkumų, kurie atsiskleidė įgyvendinant kitas naujausias priemones, pavyzdžiui, Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę ir prisitaikymo prie „Brexit'o" rezervą, kai regionų valdžios institucijos iš esmės nebuvo įtrauktos. Siekiant padidinti atsakomybę, veiksmingumą ir teritorinį poveikį, labai svarbu užtikrinti regionų dalyvavimą;

Aljansų su panašiai mąstančiomis institucijomis kūrimas ir raginimas užtikrinti skaidrų sprendimų priėmimo procesą

43. oficialiai ragina Europos Vadovų Tarybą ir įvairių sudėčių Tarybą prieš derybas dėl kitos DFP pradėti struktūrinį skaidrų dialogą su vietos ir regionų valdžios institucijomis ir visapusiškai įtraukti Regionų komitetą, kaip institucinį subnacionalinių valdžios institucijų atstovą ir daugiapakopio valdymo tarpininką;

44. pabrėžia, kad tarpvalstybinis, tarptautinis ir tarpregioninis bendradarbiavimas yra vienas iš Europos integracijos kertinių akmenų, todėl jam turėtų būti skiriamas bent toks pat dėmesys kaip šiuo metu, o jo įgyvendinimas turėtų būti pakankamai lankstus;

45. įsipareigoja remti tvirtesnį bendradarbiavimą su Europos Parlamentu nuolat dedant pastangas, kad derybos taptų skaidresnės ir įtraukesnės;

46. atkreipia dėmesį į 2024 m. kovo mėn. #CohesionAlliance paskelbtą bendrą raginimą „atnaujinti sanglaudos politiką po 2027 m., nė vieno nepaliekant nuošalyje" ir ragina plačiąją visuomenę, profesines sąjungas, įmones ir nevyriausybines bei pilietinės visuomenės organizacijas jį pasirašyti, kad būtų bendrai užtikrinta DFP po 2027 m., nė vieno nepaliekant nuošalyje ([10]);

47. paveda Komiteto pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Europos Komisijai, Europos Parlamentui, ES Tarybai pirmininkaujančiai Lenkijai ir pirmininkausiančiai Danijai ir Europos Vadovų Tarybos pirmininkui.

Briuselis, 2025 m. gegužės 15 d.

Europos regionų komiteto
pirmininkė
Kata TÜTTŐ

([10]) https://dyn.cor.europa.eu/cohesionalliancejointcall/.